

in hkrati nekatera lesna pihala, bi smel ohraniti v nadaljnjem razvoju skladbe večjo vlogo, tako kot je n. pr. dobro uporabljen drugi stranski motiv v sporednih tercah pozneje pri nastopu basovskega samosppeva. — Štirje solisti, od katerih je edino bas večkrat zaposlen, ostali pa le po enkrat, so vsekako odveč. A če so že enkrat tu, naj imajo kaj dela! Vsaj v enem kvartetu, proti koncu kje, naj bi še nastopili. Zadostovala bi pa dva solista čezincez.

Izvajanje kantate pod vodstvom gosp. koncertnega vodje Mateja Hubada je bilo za sedanje neugodne razmere, če pomislimo, da je bilo mogoče imeti s celim aparatom samo eno skušnjo, primeroma jako dobro. Reči pa moram, da je kantata bodisi sama kot taka, bodisi z ozirom na izvajanje napravila na občinstvo drugi večer veliko ugodnejši vtis kot prvi večer. Sploh je bil koncert drugi večer — tako se splošno sodi — najlepši. Pevski zbor »Glasbene Matice« je skladbo temeljito naštudiral in jo popolnoma obvladal. Orkester kraljeve hrvatske domobranske glasbe iz Zagreba je bil eden najboljših, kar jih je v zadnjih sezonah sodelovalo pri matičnih koncertih.

Kot solisti so sodelovali in pripomogli do lepega uspeha: gospa Pavla Lovšetova iz Novega mesta (sopran), gospodična Jelica Sadar (alt), g. Leopold Kovač (tenor) in g. operni pevec Josip Križaj iz Zagreba (bas), kot solistinja na harfi gospodična Alojzija Holubova iz Zagreba. Gdčna Sadarjeva se je pri teh koncertih širšemu občinstvu prvič predstavila in se nadejamo dobiti v njej polagoma prav izborno domačo moč. Ostali pevski solisti so nam ljubi znanci že od prej. Izmed njih je imel največ prilike pokazati svoje zmožnosti g. Križaj, ki nas je v resnici močno zadovoljil.

Ostale skladbe, ki so se izvajale pri omenjenih treh koncertih, so bile: S. Handova »Svečana hrvatska overtura« za orkester, Chopinova »Poloneza«, Lisztova »Parafraza Verdijeve opere Rigoletto« in istega skladatelja »Tarentella Napoli« za klavir, moja »Kranjska zopet z Avstrijo« (1813—1913) za mešani zbor, bariton in orkester, dr. A. Schwabova »Zlata kanglica« za sopran, mešani zbor in orkester ter A. Dvořakov 149. psalm »Nova pesem Stvarnika proslavi« za mešani zbor in orkester.

Handova overtura je pravzaprav spretno zložen in lepo instrumentiran venček raznih hrvatskih, resnobnih in veselih popevk in se konča z dobro uvedeno in do velikega viška izpeljano himno »Liepa naša domovina«. Orkester jo je vsakikrat precizno izvajal pod vodstvom svojega kapelnika g. Ivana Muhvića. V klavirskih skladbah je gostoval g. Dragotin Simon iz Zagreba ter nam s svojo tehnično dovršeno in z bogatim notranjim čuvstvom prepojeno igro nudil izredne glasbene užitke. Tudi ostale skladbe za zbor in orkester: moja, dr. Schwabova in dr. Dvořakova so bodisi kot nekaj okvir Sattnerjevi »Soči«, bodisi vsaka zase po svoje pomagale izpolniti in povečati sijaj koncertov.

*

Ondričkov koncert. C. in kr. avstrijskega komornega virtuozu Frana Ondrička smo po daljšem

presledku zopet slišali in uživali v Ljubljani v koncertu 25. januarja 1917.

Ko je Ondriček že pred več desetletji kot violinski virtuos nastopal, ni še imel kaj prida tekmecev. Polagoma se jih je nabralo precejšnje število, celo med njegovimi rojaki Čehi so se pojavili nekateri: Kocian, Kubelik. In začelo se nam je zadnji čas zdeti, da utegne zvezda Ondričkove slave vsled tega kolikortoliko zatemneti. Toda ne. Kajti ko smo po mnogih koncertih drugih violinskih virtuozov slišali zopet Ondrička, smo spoznali, kako v vsakem oziru dovršena, zrela, umerjena, naravnost klasična je ravno njegova igra.

V Mendelssohnovem koncertu za gosli v E-molu, ki ga je izvajal kot prvo točko svojega samostojnega koncerta, se nam je mojster v prvem stavku zdel sicer nekam hladen; koj v drugem, pevnem in v glasbenem oziru izredno izrazitem stavku pa so mehki, topli glasovi, prihajajoči iz njegovega dragocenega instrumenta, vzbujali tudi v nas že gorko življenje in sočutenje. Z veliko bravuro je sledil potem še tretji, sila težki, gibčni stavek. V Bachovi mirni, kontrapunktično zasnovani ariji smo se čutili v cerkvi: zakaj neka sveta tišina, resnoba in hkrati blaženost nas je objemala od prvega do zadnjega takta te skladbe. V Wieniawskega »Rondo scherzoso« pa so švigale iskre, šumelo in kipel je veselja in smeha. Blazilno nas je božal Chopinov Nocturno, vseskoz plemenit kakor Chopinova glasba sploh. V lastni prireditvi Smetanove polke iz opere »Prodana nevesta« in v lastni daljši skladbi: »Češki rapsodiji«, zanimivi po samoraslih slovanskih ritmih in po lepo uporabljenih čeških motivih, zlasti Škroupove znane pesmi »Kje dom je moj?«, je mojster Ondriček odprl kot za slovo še enkrat celo zakladnico svojega bogatega, občudovanja vrednega tehniškega znanja in globokega glasbenega umevanja ter briljantno zaključil svoj izbrani spored. — Tudi v namečkih je bil radodaren. — In še eno besedo o njegovem igranju. V posebno hvalo mu moramo šteti zlasti to, da izjavlja iz violine tone tudi v najvišjih in najbolj kočljivih legah ne le kar moč čisto, ampak tudi polno, krepko, široko kot morda ne kmalu kateri drugi.

Njegov mladi spremljevalec na klavirju, gospod Polgath, je po poklicu pravzaprav violinist, in sicer Ondričkov učenec. Je pa hkrati tudi kot pianist kar dober in vrlo poraben. Mojster Ondriček se nikakor ni zmotil v presoji njegovih pianistovskih in splošnoglasbenih zmožnosti, ki si ga je vsled izgube v vojski padlega prejšnjega stalnega spremljevalca izbral sedaj za pomočnika na svojih umetniških potovanjih.

Stanko Premrl.

To in ono.

Anarhija v slovenski pisavi.

Nekaj let že opazujemo nekateri, ki še malo slovensko znamo, kakó se naš jezik po časnikih in knjigah neusmiljeno pači. Le predolgo smo molčali. Pričakovali smo, da se bo oglasil kak bolj poklican mož za to. Mi namreč, ki s tem pačenjem nismo zadovoljni, nismo jezikoslovci po poklicu. Jezik nam ni predmet raziskavanja, pač pa ga ljubimo. Oteli smo si iz prejšnjih v tem